

Tjänsteställe, handläggare
Område kultur och ideell sektor, Isak Bergström, Mona
Hedfeldt

Datum
2023-08-23

Beteckning
Konsekvensanalys

Konsekvensanalys av förslag på effektiviseringsåtgärder 2024

Föreslagen effektivisering studieförbunden

Föreslagen effektivisering är att under 2024 effektivisera stöd till studieförbunden med 425 000 kronor.

Effektiviseringen motsvarar 3 procent av Region Örebro läns stöd till studieförbunden.

Om konsekvensanalysen

Konsekvensanalysen har genomförts utifrån den föreslagna ekonomiska summan till effektivisering. Om summan skulle öka eller minska skulle det också förändra bedömningen av konsekvenserna. Bedömningen har genomförts av tjänstepersoner inom Område kultur och ideell sektor och är kvalitativ. Bedömningen utgår från följande kriterier:

- **Försumbar konsekvens** - Åtgärden påverkar i mycket liten grad de beslutade målen från regionfullmäktige och den nämnd som din verksamhet tillhör och/eller de lagstadgade kraven på verksamheten.
- **Lindrig konsekvens** - Åtgärden påverkar vissa mål som fastställts av fullmäktige och nämnden samt de lagstadgade kraven för verksamheten i viss utsträckning.
- **Kännbar konsekvens** - Åtgärden har en betydande påverkan på de mål som fastställts av fullmäktige och nämnden samt de lagstadgade kraven för verksamheten.
- **Allvarlig konsekvens** - Åtgärden har en mycket betydande påverkan på de mål som fastställts av fullmäktige och nämnden samt de lagstadgade kraven för verksamheten.

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

Bakgrund

Studieförbund med regional verksamhet har stöd från Region Örebro län. Stödet är en basfinansiering för ordinarie verksamhet och fördelas enligt beslutad fördelningsmodell. Syftet med stödet är att stärka människors möjlighet till gemenskap, engagemang och en meningsfull vardag. Enligt den regionala utvecklingsstrategin och handlingsplanen för civilsamhälle och social ekonomi ska Region Örebro län skapa förutsättningar för ett starkt civilsamhälle och en stark folkbildning. Studieförbunden utgör en viktig grund i det organiserade civilsamhället i länet.

Förutom regionalt stöd har studieförbunden också stöd från staten och kommuner. Regelverket för statsbidrag till studieförbunden är under förändring. Hur förändringen kommer att påverka studieförbunden och deras ekonomi under kommande år, liksom vilka konsekvenser nya former för statsbidraget kan komma att ha för regioner och kommuner som bidragsgivare, är i dagsläget inte klart.

Sammanfattande bedömning

Basfinansiering är Region Örebro läns viktigaste instrument för att skapa förutsättningar.

Bedömningen är att denna effektivisering för 2024 bör vara möjlig att hantera med mindre konsekvenser. Inför 2024 införs de av kulturnämnden nya beslutade riktlinjerna som innebär att regional verksamhet definieras som minst 150 studiecirkeltimmar i minst hälften av länets kommuner. Två studieförbund ser ut att inte klara det nya kravet inför 2024. En effektivisering av stödet inför 2024 skulle därmed sammanfalla med detta och effektiviseringen drabbar därmed inte övriga förbund i någon större utsträckning. Den höga inflationen innebär dock att ett stöd på samma nivå som tidigare år i praktiken innebär minskade resurser.

Fortsatt effektivisering kring studieförbunden under kommande år får större konsekvenser för studieförbundens verksamheter och målgrupper. Konsekvenserna kan komma att handla om studieförbundens stöd till föreningslivet, studiecirkelverksamheten, kulturprogram, personella resurser och studieförbundens närvaro i hela länet.

Skulle förutsättningarna för studieförbunden försämrats utifrån det statliga eller kommunala stödet så får effektiviseringarna sammantaget större konsekvenser.

Den sammanlagda bedömningen är att denna effektivisering i nuläget har lindriga konsekvenser.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Effektiviseringar av stöd till studieförbunden har negativa konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven. Deras arbete kännetecknas av hållbarhetsperspektiven: social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Studieförbundens målgrupp är 13 år och uppåt. Exempelvis har flera studieförbund replokaler som nyttjas även av yngre. När det gäller miljöperspektivet stödjer studieförbunden friluftsför- och miljöorganisationerna. Dessa är verksamheter som skulle kunna påverkas av effektiviseringar, särskilt på lång sikt.

Konsekvenser ur ett geografiskt perspektiv

Effektiviseringar av stöd till studieförbunden påverkar möjligheten att ta del av folkbildning i länet. Studieförbunden agerar idag i samtliga av länets kommuner, men de flesta av dem har sin huvudorganisation i Örebro och i några fall på ett par av länets större orter. Deras närvaro i olika länsdelar är beroende av personella resurser och verksamhet på mindre orter och landsbygd kräver oftast mer resurser. Effektivisering riskerar att drabba dessa platser hårdare.

Konsekvenser ur ett socioekonomiskt perspektiv

Studieförbunden fyller en viktig funktion i samhället när det gäller social sammanhållning och demokrati. Att de har en offentlig basfinansiering från flera nivåer (stat, region, kommun) möjliggör för fler att delta. Man har därmed möjlighet att nå grupper med låg socioekonomi, som drabbas av lågkonjunkturen, och grupper i utanförskap. Folkbildningen har i likhet med övriga civilsamhället ofta möjlighet att snabbt ställa om sina verksamheter och nå ut till grupper som behöver insatser, exempelvis stödja människor i långtidsarbetslöshet. För praktisk möjlighet till snabb omställning är basfinansiering en förutsättning och effektiviseringar på det området försämrar studieförbundens möjligheter att jobba med socioekonomiska utmaningar.

Ett hållbart och attraktivt län

Folkbildningen är en viktig aktör för den regionala utvecklingen. Studieförbunden arbetar inom flera områden som ligger i linje med den regionala utvecklingsstrategin, exempelvis social sammanhållning, demokrati och folkhälsa. Örebro läns bildningsförbund ingår i Partnerskapet för den regionala utvecklingsstrategin som representant för civilsamhället tillsammans med RF-Sisu Örebro. Aktörerna i Partnerskapet för RUS har ett särskilt ansvar för strategins genomförande både genom sina ordinarie uppdrag och i sin roll i partnerskapet. Region Örebro län har även slutit överenskommelse om god och jämlik hälsa med Örebro läns bildningsförbund (tidigare kallat Folkhälsoavtal).

Studieförbunden bidrar på ett betydande sätt till länets hållbarhet och attraktivitet dels genom sina verksamheter och dels genom sin medverkan i partnerskap och

överenskommelser. En viktig grund för detta är Region Örebro läns stöd till studieförbunden. Ett minskat stöd bedöms medföra försämrade förutsättningar för studieförbunden att bidra till ett hållbart och attraktivt län.

Den kulturella infrastrukturen i Örebro län

Studieförbunden utgör i sig en viktig infrastruktur för länets kulturliv. De förser andra aktörer i kulturlivet såsom föreningar och kulturskapare på amatör- och professionell nivå med både tekniska resurser i form av ljudteknik, verktyg och utrustning för konstnärligt skapande, replokaler och studior. De agerar också facilitator av projekt eller projektekonomi och är en av länets mest frekventa arrangörer av kulturevenemang. Studieförbundens personal är också en stor kunskapsresurs för både offentliga, privata och ideella aktörer.

Effektiviseringar i stödet till studieförbunden innebär flera risker utifrån de perspektiv som nämns ovan. Ett minskat stöd kommer innebära färre kulturarrangemang, det kan innebära att personal sägs upp eller att de anställda får mindre resurser och tid att stödja övriga kulturlivet med.

Externa parter - Aktörer utanför Region Örebro län

Föreslagen effektivisering är ett förslag som har sin påverkan externt, då det handlar om basfinansiering till externa organisationer.

Personella konsekvenser för Områdets Kultur och Ideell sektors organisation

Region Örebro län jobbar aktivt med att följa utvecklingen inom folkbildningen. I och med effektiviseringarna ökar behovet av dialog med studieförbunden.

Ekonomiska konsekvenser

Föreslagen effektivisering är att stödet till studieförbunden minskas med 425 000 kronor under 2024.

Genomförandeplan

Effektiviseringen beslutas i nämnd under 2023 och verkställs under 2024.

Uppföljning

Effektiviseringen följs upp genom dialog med Örebro läns bildningsförbund. Studieförbundens ekonomiska situation behöver följas upp löpande och tas i beaktande i budgetprocessen inför 2025 – 2026. Beroende på förändringar kring statsbidraget så kan bedömningen behöva uppdateras.